

De arbeidsmarkt is en blijft krap. Kan duurzame inzetbaarheid ouderen helpen bij de oplossing?

Presentatie op de themabijeenkomst Duurzame Inzetbaarheid in het Provinciehuis in Groningen, 11 oktober 2024.

Prof. dr. Jouke van Dijk

Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse, FRW-RUG
Voorzitter SER Noord Nederland

Email: jouke.van.dijk@rug.nl Website: www.joukevandijk.nl

Waar gaan we het over hebben?

- Hoe staat de arbeidsmarkt er voor in Noord-Nederland?
- Demografische ontwikkelingen, vergrijzing.
- Hoe kom je aan voldoende personeel?
- Kan de participatie van ouderen verder toenemen?
- Goed werkgeverschap**: zinvol werk, autonomie, talent binden, werk-privé balans.
- Duurzame inzetbaarheid**: faciliteer dat iedereen die kan en wil zolang en zoveel mogelijk kan blijven werken.

Personeeltekort zet rem op groei

Vacaturegolf dreigt land te ontwrichten

ECONOMIE 13

IN HET NIEUWS 3

Duizenden juffen en meesters tekort

MENINGEN 15

OPINIE

Verlichtend werkdocent is geen luxe

Aantal zzp'ers groeit: "Wat raars aan hand"

8 Vergrijzing is een sluimerende crisis en daarom moeilijk te agenderen

23 CNV: er is meer in het leven dan werk, geef werkenden meer tijd om te zorgen

Wat gaat u als werkgever doen bij gebrek aan personeel?

- Meer betalen** dan uw concullega, betere arbeidsvoorwaarden en werk-omstandigheden, thuiswerken, goed werkgeverschap → **MAAK ZE BLIJ!**
- Slimmer werven** door **talent te binden** en nieuwe doelgroepen aan te boren: ongekend talent, migranten, statushouders, meer uren deeltijdwerkers; **ouderen die door willen werken. Duurzame inzetbaarheid vergroten.**
- Hogere productiviteit** door **inzet van slimmere arbeid**: meer investeringen in menselijk kapitaal; Leven Lang Ontwikkelen; hogere productiviteit door **slimmere inzet van arbeid**: organisatie, taaksplitsing.
- Hogere productiviteit** door investeringen in geavanceerde kapitaalgoederen en ICT in bedrijven: **automatisering en robotisering**, AI, 3D printing, minder bureaucratie, autonomie, vertrouwen i.p.v. controle, minder bullshit banen.
- Of: minder groei**, maak als samenleving keuzes welke activiteiten we echt belangrijk vinden. **SER Noord Nederland: het moet het allemaal!**

Spanning arbeidsmarkt per regio: (zeer) krap

Prognose banengroei per regio 2024

Spanningsindicator arbeidsmarkt

Zeer krap
 Krap
 Gemiddeld
 Ruim
 Zeer ruim

Arbeidsmarktregio Groningen
 Onbenut Talent: 55.000, deeltijd 25.000 + (semi)werklozen 30.000

Verwachting banengroei 2024 t.o.v. 2023

Verwachting banengroei 2024 t.o.v. 2023
 - meer dan 0,8% of meer
 - 0,4% tot 0,8%
 - 0,2% tot 0,4%
 - 0% tot 0,2%
 - afname 0,5% tot 0%

Vergrijzing (% 65+) neemt verder toe van 2018–2035

Vergrijzing: meer vraag + kleinere beroepsbevolking
Hoe lossen we dat op?

Percentage 65-plus, 2018

Percentage 65-plus, 2035 (prognose)

- Minus dan 10 (%)
 - 10 tot 20 (%)
 - 20 tot 30 (%)
 - 30 tot 40 (%)
 - 40 of meer (%)

university of groningen SER

Deze week in Dagblad van het Noorden:

Nederlanders worden ouder en werken langer door

'De landbouw heeft al heel lang veel oudere werkers'

'Tij twintigers zie je de verschillen tussen man en vrouw nimmer'

... (text continues) ...

university of groningen SER

Aandeel 55-75 jr in beroepsbevolking steeg van 2013 naar 2023 in NL van 20% naar 27%.

Aandeel 55-plussers in werkzame beroepsbevolking (15 tot 75 jaar, niet-onderwijsvolgend)

Land	2013 (%)	2023 (%)
Tsjechië	20	27
Litanië	20	27
Frankrijk	20	27
Zweden	20	27
Duitsland	20	27
Polen	20	27
Finland	20	27
Denemarken	20	27
Portugal	20	27
Spanje	20	27
Italië	20	27
Verenigd Koninkrijk	20	27
België	20	27
Nederland	20	27
Frankrijk	20	27
Spanje	20	27
Italië	20	27
Verenigd Koninkrijk	20	27
België	20	27
Nederland	20	27
Frankrijk	20	27
Spanje	20	27
Italië	20	27
Verenigd Koninkrijk	20	27
België	20	27
Nederland	20	27

Groningen: 18→27
Drenthe: 21→28
Fryslân 20→30

Kan dat nog hoger?

university of groningen SER

Arbeitsparticipatie oudere NL-ers sterk gestegen sinds 2000 en hoogste in Europa

Figuur 3 Arbeidsparticipatie van ouderen (60–64 jaar) in Europese landen, 1963–2022

Nederland

Bron data: OESO*

En Nederlanders werken over het hele leven gezien ook de meeste jaren.

university of groningen SER

Ouderen later met pensioen en werken langer door

Steeds later met pensioen

AOW-leeftijd en gemiddelde pensioenleeftijd

66,8 jaar (AOW-leeftijd)
65,9 jaar (Gemiddelde pensioenleeftijd werknemers)

Ouderen werken langer door

Nettoarbeidsparticipatie, in % per leeftijdsgroep

55 tot 60 jaar
60 tot 65 jaar
65 tot 70 jaar
70 tot 75 jaar
75 jaar of ouder

Maar: participatie is flink lager dan jonger dan 55 jaar.
Hoe verhogen we de duurzame inzetbaarheid?

university of groningen SER

Wensen en eisen van werkgevers en werknemers veranderen in de tijd

Het betere werk
De nieuwe maatschappelijke opdracht
WRR

In wat voor land willen wij werken?
Naar een nieuw land voor de Nederlandse werknemers

Agenda NL 2030
Ondernemen voor brede welvaart
Naar nieuwe Rijnlands samenspel

Zekerheid voor mensen, een wendbare economie en herstel van de samenleving

university of groningen SER

Dank voor uw aandacht